

Grzegorz Wejman

Prasa parafialna w parafiach nadbałtyckich : w granicach archidiecezji szczecińsko-kamieńskiej

Edukacja Humanistyczna nr 2 (27), 63-72

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Grzegorz Wejman
Uniwersytet Szczeciński

PRASA PARAFIALNA W PARAFIACH NADBAŁTYCKICH. W GRANICACH ARCHIDIECEZJI SZCZECIŃSKO-KAMIEŃSKIEJ

Wstęp

Obecnie w nadmorskim pasie leżą 4 dekanaty: świnoujski, woliński, kamieński i trzebiatowski. W ich obszarze znajduje się 17 parafii położonych bezpośrednio nad Morzem Bałtyckim: w dekanacie świnoujskim parafie – Gwiazdy Morza, Chrystusa Króla, bł. Michała Kozala i św. Stanisława i Bonifacego BM w Świnoujściu oraz św. Wojciecha w Świnoujściu-Warszowie i Najświętszego Serca Pana Jezusa w Świnoujściu-Przytorze, a także w Międzydrojach; w dekanacie wolińskim – Wiselka, Kołczewo i Międzywodzie, w dekanacie kamieńskim – Dziwnów, Dziwnówek, Łukęcin i Pobierowo oraz w dekanacie trzebiatowskim – Rewal, Niechorze i Mrzeżyno. W niniejszym opracowaniu pod uwagę wzięto także stolice dekanalne, czyli Wolin, Kamień Pomorski i Trzebiatów oraz dodatkowo Gryfice (dwie parafie NSPJ i Wniebowzięcia NMP), gdzie wydawana jest gazetka regionalna, która swym zasięgiem obejmuje cały powiat trzebiatowski.

W sumie, przygotowując niniejszy artykuł, przeprowadzono kwerendę w 22 parafiach. Niestety tylko w sześciu z nich wydawano gazetkę lokalną (dzisiaj już tylko w trzech). Jednakże bogactwo religijne, historyczne oraz kulturowe tychże parafii jest na tyle znamienne, że na dość szerokim tle pokazano ten skromny dorobek medialny. Układ artykułu został podyktowany położeniem w omawianym regionie wspomnianych dekanatów, w których ukazują się gazetki parafialne.

Dekanat świnoujski

Świnoujście zajmuje 44 wyspy, ale zamieszkałe przez ludzi są tylko trzy z nich: Wolin, Uznam i Karsibór; pozostałe są miejscem życia ptactwa. Ludność miasta wynosi powyżej 40 tys. (40.759) osób. Miasto jest jednym z największych wczasowisk morskich nad południowym brzegiem Bałtyku oraz znanym w Polsce uzdrowiskiem (solanki i borowiny).

Dzieje starego słowiańskiego osiedla zaczynają się w IX w. Jednakże Świnoujście uzyskało prawa miejskie dopiero w 1765 roku od Fryderyka II Wielkiego. W latach 1780–1805 powstał tutaj przemysł portowy. W 1858 roku wybudowano latarnię morską

o wysokości 68 m. W 1824 roku miasto stało się kurortem, a w 1895 roku po odkryciu źródeł solanki i borowiny – uzdrowiskiem¹.

Pierwsza wzmianka o kościele w Świnoujściu pochodzi z roku 1336; był to wtedy niewielki, Mariacki kościółek gotycki. Po 1557 roku świątynię przejęli protestanci. W wyniku przeniesienia do Świnoujścia w 1853 roku batalionu morskiego, w skład którego wchodził także żołnierze katolicy, 7 września 1867 roku powstała parafia katolicka Anklam – Świnoujście. W tym czasie w Świnoujściu mieszkało zaledwie 15 rodzin katolickich. Wzrost liczby katolików zaowocował m.in. wybudowaniem kościoła pw. Stella Maris; został on poświęcony 22 lipca 1896 roku. Parafia pw. Najświętszej Maryi Panny Gwiazdy Morza została erygowana 31 sierpnia 1896 roku. Władze państwowe zatwierdziły parafię dopiero w 1908 roku. Liczyła ona wówczas 1.500 wiernych. Po II wojnie światowej życie religijne Świnoujścia skupiało się przy kościele Stella Maris. Obecnie parafia liczy 7.265 wiernych².

Obok niej na terenie Świnoujścia jest jeszcze 5 innych parafii. Drugą parafię pw. Chrystusa Króla erygował bp Jerzy Stroba 28 maja 1973 roku. Liczy ona obecnie 11.323 wiernych³. Posiada kościół wybudowany w latach 1788–1792⁴. Trzecią parafię, pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Świnoujściu-Przytorze, erygował również bp Jerzy Stroba 25 kwietnia 1978 roku. Liczy ona obecnie 1.704 osoby. W jej skład wchodzi 2 miejscowości z kościołami. Kościół parafialny powstał w 1895 roku, a kościół filialny w Świnoujściu-Karsiborze w I połowie XV wieku⁵. Czwartą parafią jest wspólnota pw. św. Wojciecha BM w Świnoujściu-Warszowie. Erygował ją bp Kazimierz Majdański 8 marca 1981 roku. Liczy ona obecnie 3.008 wiernych⁶. Piątą parafią jest wspólnota pw. bł. Michała Kozala BM w Świnoujściu. Została ona erygowana 29 października 1989 roku. Obecnie liczy 14.283 wiernych⁷. Kościół został zbudowany w latach 1989–1998. Może pomieścić 2.500 wiernych⁸. Szóstą parafią jest wspólnota pw. św. Stanisława i Bonifacego BM w Świnoujściu. Erygował ją abp Marian Przykucki 14 kwietnia 1993 roku. Liczy ona obecnie 2.559 wiernych. Nowy kościół zbudowano w latach 1994–1998⁹. W Domu Rybaka mieści się kaplica Stella Maris, w której raz w miesiącu marynarze, rybacy i ich rodziny uczestniczą w specjalnej Mszy św. celebrowanej przez duszpasterza ludzi morza.

Niestety, z wymienionych sześciu parafii tylko w trzech z nich ukazywały i ukazują się gazetki parafialne, a mianowicie w: parafii bł. Michała Kozala, św. Stanisława i Bonifacego BM oraz Chrystusa Króla. W przypadku tych ostatnich parafii można mówić tylko o biuletynie parafialnym.

¹ Archiwum Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Szczecinie, A. Biranowska-Kurtz, *Świnoujście. Studium historyczno-urbanistyczne*, Szczecin 1988 (mps).

² Archiwum parafii pw. Matki Bożej Gwiazdy Morza w Świnoujściu, Kronika parafii t. 1–3; J. Fabiszak, *100 lat parafii pw. Matki Bożej Gwiazdy Morza w Świnoujściu*, Szczecin 1996.

³ *Schematyzm Archidiecezji Szczecińsko-Kamieńskiej* (dalej: SASK), Szczecin 2007, s. 515.

⁴ Archiwum parafii pw. Chrystusa Króla w Świnoujściu, Kronika parafii, t. 1; SASK, 2007, s. 515.

⁵ Archiwum Kurii Metropolitalnej w Szczecinie, Dekanat Świnoujście, Parafia pw. NSPJ w Świnoujściu-Przytorze, K. Kalita-Skwirzyńska, *Kościół poprotestancki, obecnie rzymskokatolicki pw. Najśw. Serca Pana Jezusa w Świnoujściu-Przytorze*, Szczecin 2006; SASK, 2007, s. 512–513.

⁶ SASK, 2007, s. 514.

⁷ R. Garbicz, *Sprawozdanie za rok 2011*, „Michał Kozal” 2012 nr 2 (12), s. 2.

⁸ SASK, 2007, s. 516–517; G. Jankowiak, *Piękny znak partnerstwa*, „KNOiB–Niedziela” 2011, nr 36, s. I i III.

⁹ Archiwum parafii pw. św. Stanisława i Bonifacego BM w Świnoujściu, Kronika parafii, t. 1–3; SASK, 2007, s. 518–519.

Parafia św. Bonifacego i Stanisława BM wydaje „Wiadomości Parafialne”. Pierwszy numer wyszedł na Wielki Jubileusz Chrześcijaństwa 2000 roku. Ich redaktorem jest po dzień dzisiejszy ks. prob. kan. Dariusz Kiljan. Przez pewien czas wspomagał go jako redaktor Marek Skrzyński, a obecnie czyni to Elżbieta Bendowska. Biuletyn ukazuje się w formacie A5, o objętości 4 stron, i zawiera przede wszystkim informacje duszpasterskie. Pojawiają się także wywiady, artykuły, ogłoszenia, a także przedruki. Biuletyn wydawany jest w szacie czarno-białej. Nakład tygodniowy wynosi 150 egzemplarzy. Rozdawany jest gratisowo¹⁰.

Parafia Chrystusa Króla wydawała biuletyn pt. „Gazeta Parafii pw. Chrystusa Króla”. Wychodził on w latach 2002–2006. Redaktorem jego był ks. Maciej Szmuc¹¹. Biuletyn ukazywał się w formacie A5, w objętości 4 stron. Odbijany był na powielaczu. Tygodniowy nakład wahał się od 100 do 200 egzemplarzy. Do pisma pisali w formie wywiadów, felietonów czy też recenzji, a przede wszystkim informacji parafialnej, miejscowi parafialni autorzy¹². Nieraz pojawiały się artykuły historyczne¹³. Biuletyn był rozdawany gratisowo.

Na wysokim poziomie zaś wydawane jest przez parafię bł. Michała Kozala pismo pt. „Michał Kozal”. Niestety nie jest ono zarejestrowane w sądzie rejonowym, niemniej wydawane jest profesjonalnie. W skład redakcji wchodzi ks. Artur Rasmus, ks. dr Jarosław Grybko i Łukasz Krytkowski (layout). Fotografie wykonuje ks. Artur Rasmus, część pochodzi z archiwum parafii. Składem i łamaniem zajmuje się Mariusz Hałas WIP media. Siedziba redakcji mieści się na plebanii parafii przy ul. Gdańskiej 20, 72-600 Świnoujście. Gazetka korzysta ze strony internetowej parafii www.michalkozal.swi.pl. Z redakcją współpracują także dwie inne osoby. Jedna z osób w redakcji skończyła studia dziennikarskie.

Pismo jest kwartalnikiem, chociaż pojawiają się numery okolicznościowe. Gazeta o objętości 8 stron wydawana jest na papierze kredowym w monokolorze; okładka oraz środek mają pełny kolor. Analizując rodzaje wypowiedzi dziennikarskich, można w niej znaleźć zarówno informacje, jak i poszerzone informacje, a także: wywiady, artykuły, felietony, recenzje i listy czytelników. Chętnie też podejmowane są artykuły historyczne. Zawartość gazetki uporządkowana jest tematycznie, a niektóre teksty ilustrowane są zdjęciami. Tutaj należy podkreślić, że mimo iż gazetka ma swój stały „program”, to jednak każdy numer ma swój temat wiodący, uwidoczniiony w tytule.

Jednorazowy nakład wynosi 500 egzemplarzy. Egzemplarze są rozprowadzane wśród członków wspólnoty parafialnej w formie „co łaska” – w ten sposób uzyskuje się fundusze na kolejny numer. Do dzisiaj ukazało się 14 numerów. Gazetka zaczęła wychodzić od 2009 roku, a inspiratorem jej wydawania był ks. Artur Rasmus¹⁴.

Dekanat kamieński

Kamień Pomorski – „Letnia muzyczna stolica Polski”, „Miasto zabytków i festiwali” – to piękna miejscowość leżąca nad brzegiem Zalewu Kamieńskiego, 10 m n.p.m., w odległości

¹⁰ Archiwum Prywatne Autora (dalej: APA), Wywiad z ks. prob. Dariuszem Kiljanem, Świnoujście dn. 14 czerwca 2012 r.

¹¹ W tych latach ks. M. Szmuc posługiwał w tejże parafii.

¹² APA, Wywiad z ks. prał. Kazimierzem Sasadeuszem, Świnoujście dn. 14 czerwca 2012 r.

¹³ W numerze 37/2005 P. Adamczyk napisał artykuł *Historia świnoujskich kościołów*.

¹⁴ APA, Wywiad z ks. Arturem Rasmusem, Świnoujście dn. 14 czerwca 2012 r.

8 km od Bałtyku. Obszar miasta wynosi 9 km², a obszar gminy – której jest siedzibą – ok. 209 km². Gminę zamieszkuje 15 tysięcy osób, w tym w mieście ponad 10 tysięcy. Patrząc zaś na sam Kamień, to – od strony kościelnej – przez prawie 400 lat był stolicą biskupią. Należy nadmienić, że w XII wieku rezydował tutaj książę, a począwszy od drugiej połowy XIV wieku miasto stało się członkiem Hanzy. Wskutek rozwoju reformacji przez 400 lat ludność tego miasta była wyznania protestanckiego. Dopiero w początkach XX wieku zaczął się tutaj odradzać katolicyzm. Dzięki zgodzie pruskiego ministra wyznań religijnych z dnia 10 lutego 1914 roku jeszcze tego samego roku wybudowano w Kamieniu kaplicę katolicką pw. św. Ottona, a 8 lipca 1924 roku została przy niej erygowana lokalia¹⁵.

Po wojnie duszpasterstwo zaczęło się już 16 września 1945 roku, kiedy to kościół św. Jana Chrzyciela, dawna katedra, został poświęcony dla kultu katolickiego. 19 marca 1946 roku administratorem został tutaj ks. Michał Kaspruk¹⁶ (od 8 czerwca 1946 roku – dziekan). W 1949 roku do parafii należało, oprócz Kamienia, 19 miejscowości¹⁷. Dzisiaj w Kamieniu są dwie parafie, pw. św. Ottona i św. Ojca Pio. Liczą one 10.875 wiernych (dane z 2007 roku)¹⁸.

Na przestrzeni minionych 67 lat funkcję proboszcza pełniło i pełni 7 księży proboszczów. Kapłanów wspomagają siostry zakonne ze Zgromadzenia Siostry Duszy Chrystusowej.

Od 2010 roku przy parafii św. Ottona istnieje Sanktuarium Jezusa Ukrzyżowanego i Matki Bożej Bolesnej w słynącym łaskami Obrazie Brzozdowieckim¹⁹.

W parafii działają różne wspólnoty m.in. chór katedralny (od 1961 roku prowadzi go Władysław Lupa), zespół „Jonasz”, schola dziecięca, krąg misyjny dzieci, Civitas Christiana (grupa dorosłych i młodzieży), Akcja Katolicka, Caritas, Stowarzyszenie Rodzin Katolickich, Grupa Synodalna, Grupa Duszpasterska, Grupa Pokutna, ministranci młodszy i starszy, lektorzy, Żywy Różaniec, Krąg Biblijny, Grupa Miłosierdzia, Grupa Brzozdowiecka, Katedralna Służba Porządkowa. Życie religijne ciągle promieniuje swoją mocą. Od 1999 roku w tym mieście powiatowym odbywają się – w dniach od 24 czerwca do 1 lipca – „Ottonalia”, w które zaangażowane są wszystkie grupy przyparafialne, jak również władze powiatowe i gminne. Ich celem jest pokazanie dorobku kultury chrześcijańskiej²⁰.

Kamień Pomorski od 1964 roku znany jest na całym świecie z Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Organowej i Kameralnej. Festiwal kamieński w swej formule łączy dwa gatunki: muzykę solową i zespołową. Muzykę solową prezentują głównie organiści grający na

¹⁵ L. Bończa-Bystrzycki, *Kościół katolicki na Pomorzu Zachodnim 1871–1945*, Koszalin 1995, s. 61, 63, 66; J. Feński, *Dzieje Kościoła katolickiego na Pomorzu po Reformacji do 1945 r. (przyczynek historyczny)*, Szczecin 2011, s. 83–85.

¹⁶ Urodził się on 12 września 1886 r., wyświęcony na kapłana 30 czerwca 1912 r. *Schematyzm Administracji Apostolskiej Kamieńskiej, Lubuskiej i Pralatury Pilskiej* (dalej: SAAKLiP), Gorzów Wlkp. 1946, s. 9; SAAKLiP, 1949, s. 94.

¹⁷ SAAKLiP, 1949, s. 94.

¹⁸ SASK, 2007, s. 248.

¹⁹ Cud krwi Pańskiej na obrazie pojawił się 16 maja 1746 r. w domu 70-letniej Jadwigi Dolińskiej w parafii Brzozdowce w miasteczku Annapol w archidiecezji lwowskiej. Protokoły z oględzin i aktów sądowych obwarowano pieczęcią arcybiskupa lwowskiego Mikołaja z Wyżyc Wyżycykiego z datą 1 kwietnia 1747 r. Odtąd zaczął rozwijać się kult Chrystusa Brzozdowieckiego. Do konkatedry w Kamieniu Pomorskim przywiózł go ks. kan. Michał Kaspruk w marcu 1946 r. Obraz Pana Jezusa, malowany na płótnie o wysokości 32 cm i szerokości 22 cm (bez ram), znajduje się w kaplicy Leppelów (powstałej w 1419 r. i poświęconej św. Janowi). G. Wejman, *Nowe sanktuarium, „KNOiB–Niedziela”* 2010, nr 39, s. I i III.

²⁰ G. Wejman, *Parafia konkatedralna pw. św. Ottona w Kamieniu Pomorskim, „KNOiB–Niedziela”* 1999, nr 50, s. III.

zabytkowym instrumencie kamieńskiej katedry, zaś zespołową kameraliści – małe zespoły instrumentalne i wokalne, co nie wyklucza występów także większych chórów i orkiestr. Koncerty zawsze gromadziły w kamieńskiej katedrze komplet, a nawet nadkomplet słuchaczy²¹.

Kamień Pomorski jest miastem wielu zabytków, m.in. katedry z romańsko-gotycką architekturą oraz pięknym barokowym wyposażeniem – chociażby znajdują się tutaj bezcenne organy; całe obejście katedry z wysokiej klasy sztuki renesansowej pałacem biskupim, a także kościołów św. Mikołaja i Najświętszej Maryi Panny.

Niestety to bogactwo historyczne miasta i obecne jego, również interesujące, dzieje nie przekładają się na wyjątkową troskę o promocję czytelnictwa. W parafii rozprowadzane są różne czasopisma, jak: „Niedziela”, „Rycerz Niepokalanej”, „Moja Rodzina”, „Apostolat Chorych” i „Miłujcie się”²², jednakże nie ma własnej gazetki parafialnej. Owszem, pierwsze próby wydawania gazetki parafialnej pojawiły się w 1994 roku. Ukazało się wówczas kilka numerów „Ottona”, w formacie A5. Na 4 stronach przygotowywano materiały z życia parafii oraz z kościelnych dziejów Kamienia na czele z jej patronem św. Ottonem i św. Janem Chrzcicielem. Do tej szlachetnej inicjatywy nawiązano w 2009 roku. Parafia zaczęła wówczas wydawać gazetkę pt. „Głos św. Ottona”. Ukazywała się ona raz w tygodniu w formacie A5 na 8 stronach. Wydawaniem zajmowała się młodzież wraz z ks. Stanisławem Szlijanem w składzie: Małgorzata Linka, Julita Skazalska, Łukasz Wróblewski, Łukasz Ikert, Małgorzata Czerwińska, Mateusz Olech, Rafał Wołosiak, Łukasz Paluch oraz Aduśka, Nastka i Damian. Grafiką zajmowała się Monika Gutowska²³. Poruszano w niej głównie bieżące zagadnienia duszpasterskie. Gazetka wychodziła w wersji czarno-białej, egzemplarze powielano na ksero. Tygodniowy nakład wahał się od 100 do 200 egzemplarzy i był rozdawany bezpłatnie²⁴. Niestety z końcem 2010 roku zaniechano jej wydawania.

Dekanat trzebiatowski

Trzebiatów jest miastem o pasjonującej historii związanej z dziejami Pomorza Zachodniego i Polski. Pierwsza pisana wzmianka dotycząca miasta pochodzi z 1180 roku. Piękną kartę zapisali tutaj premonstratensi (norbertanie) mieszkający w Białobokach, w pobliżu Trzebiatowa²⁵, i norbertanki z fundacji księżnej Anastazji, córki Mieszka III Starego. Prawa miejskie Trzebiatów otrzymał 6 maja 1277 roku od księcia Barnima I i jego syna Bogusława IV. Niestety Trzebiatów znany jest także z tzw. sejmiku trzebiatowskiego, na którym 13 grudnia 1534 roku książęta pomorscy wprowadzili wyznanie protestanckie jako obowiązujące w Księstwie Pomorskim²⁶.

²¹ Z. Pawlicki, *Festiwal muzyki organowej i kameralnej w Kamieniu Pomorskim*, „Rocznik Kamieński” 1966, s. 126–131; R. Kraszewski, *47. Międzynarodowy Festiwal Muzyki Organowej i Kameralnej*, „KNOiB–Niedziela” 2011, nr 24, s. II; tegoż, *Muzyka trzech epok*, „KNOiB–Niedziela” 2011, nr 28, s. VI; tegoż, *Bach. Liszt, improwizacja*, „KNOiB–Niedziela” 2011 nr 34, s. V; tegoż, *Z kraju i z zagranicy*, „KNOB–Niedziela” 2011, nr 41, s. III.

²² G. Wejman, *Parafia konkatedralna pw. św. Ottona w Kamieniu Pomorskim*, „KNOiB–Niedziela” 1999, nr 50, s. III i IV.

²³ APA, Wywiad z ks. Stanisławem Szlijanem, Szczecin, dn. 28 listopada 2012 r.

²⁴ APA, Wywiad z ks. kan. Dariuszem Żarkowskim, Kamień Pomorski, dn. 26 listopada 2012 r.

²⁵ Pommersches Urkundenbuch, t. 1, Stettin 1868, nr 58.

²⁶ S. Wesółowska, *Reformacja rozpoczęła się w Trzebiatowie. Historia i kultura*, Poznań 2000, s. 72–73.

O pierwszym kościele w Trzebiatowie wspomina dokument z 1228 roku. Obecny bardzo piękny kościół maryjny powstał w latach 1303–1370. Na szczególną uwagę zasługuje obraz ołtarzowy, dzieła Ernsta Degera²⁷. W kościele znajdują się także stare organy, na których 29 maja 1842 roku wykonano *Stworzenie świata* Haydna, pod przewodnictwem sławnego kompozytora szczecińskiego kościoła św. Jakuba – Carla Löwego. Dlatego od 2005 roku co roku w Trzebiatowie odbywa się Trzebiatowska Cecyliada. Ostatnia zgromadziła ok. 400 młodych artystów z czterech diecezji: gdańskiej, koszalińsko-kołobrzeszkiej, zielonogórsko-gorzowskiej i szczecińsko-kamieńskiej²⁸.

Bogate dzieje Trzebiatowa spowodowały, że miasto to tworzy wielkie bogactwo wyznaniowe i posiada dzisiaj swój niepowtarzalny w historii Pomorza Zachodniego – koloryt. Żyją tutaj i modlą się wyznawcy Kościoła rzymskokatolickiego, obrządku bizantyjsko-ukraińskiego, Kościoła prawosławnego i ewangelicko-augsburskiego²⁹. Istnieje także parafia wojskowa.

Obecna parafia rzymskokatolicka powstała 1 lutego 1936 roku³⁰. Nosiła ona tytuł św. Gertrudy³¹, zmieniony 7 października 1945 roku na Macierzyństwa NMP. Na przestrzeni tych lat funkcję proboszcza pełniło 11 księży proboszczów³². Obecnie parafia liczy 8.211 mieszkańców³³. Księża duszpastersko obsługują oprócz kościoła parafialnego – trzy filialne w Chomętowie, Gąbinie i Włodarce oraz dwie kaplice w Lewicach i Mirosławicach; razem w skład parafii wchodzi 10 miejscowości. Duchownych w posłudze duszpasterskiej wspomagają siostry ze Zgromadzenia Sióstr Opatrzności Bożej. Na terenie parafii znajdują się 2 przedszkola, 2 szkoły podstawowe, 1 gimnazjum i 2 szkoły ponadgimnazjalne. Są też różne wspólnoty parafialne: ministranci, Klub Katolików, Akcja Katolicka, Żywy Różaniec, Straż Honorowa Najświętszego Serca Pana Jezusa, Miłosierni wśród miłosiernych, schola, Caritas oraz chór parafialny.

Parafia od 7 października 1996 roku jest także Sanktuarium Macierzyństwa NMP. Erygował je abp Marian Przykucki, zaś 20 maja 2006 roku abp Józef Kowalczyk, nuncjusz apostolski w Polsce, i abp Zygmunt Kamiński dokonali koronacji maryjnego wizerunku³⁴.

Ta różnorodność wyznań nie przeszkadza w promowaniu swojej wiary i swojej kultury, co więcej, mieszkańcy także potrafią wspólnie świętować swoje tradycje. W tym dziele pomagają im czasopisma, które są tutaj rozprowadzane. W parafii katolickiej są nimi:

²⁷ Malarz był najznakomitszym przedstawicielem katolickiego malarstwa kościelnego. Malowidło przedstawia Matkę Bożą z wieńcem gwiazd nad głową, długimi włosami, księżycem pod stopami, trzymającą w lewej ręce Dzieciątko Jezus. Podobny obraz znajduje się w Muzeum Diecezjalnym w Kolonii oraz w Düsseldorfie. Wierni w Trzebiatowie czczą obraz wezwaniem Matki Bożej Łaskawej. K. Kalita-Skwierzyńska, *Kościół farne w Gryficach i Trzebiatowie*, PZK O/Szczecin 1964, wpis w zbiorach PSOZ OW Szczecin.

²⁸ K. i M. Labuhn, *Łącząc tradycję z nowością*, „KNOiB–Niedziela” 2011, nr 51, s. V.

²⁹ Kościół obrządku bizantyjsko-ukraińskiego od 1993 r. posiada kaplicę św. Gertrudy; Kościół prawosławny – kaplicę Świętego Ducha (pochodzącą z początku XV w.); Kościół ewangelicko-augsburski – kościół Świętej Trójcy (dawniej Przemienienia Pańskiego, z roku 1904), a parafia wojskowa posiada kaplicę na terenie jednostki wojskowej.

³⁰ L. Bończa-Bystrzycki, *Kościół katolicki na Pomorzu Zachodnim 1871–1945*, op. cit., s. 63.

³¹ Kaplica św. Gertrudy została wzniesiona w pierwszej połowie XV w. i ulokowana na tzw. Przedmieściu Gryficim, przed Bramą Gryficą (Greifenberg Tor). Kaplica służyła jako lecznica i dom starców dla 15 mężczyzn i kobiet. Nad drzwiami wejściowymi umieszczony był napis: *Pauperum hospitale cubiculum* (czyli: szpital i przytułek dla ubogich). K. Kalita-Skwierzyńska, *Kościół farne w Gryficach i Trzebiatowie*, op. cit.

³² J. Feński, *Dzieje Kościoła katolickiego*, op. cit., s. 94; SASK, 2002, s. 432.

³³ SASK, 2007, s. 531.

³⁴ R. Gołębiowski, *Historyczna koronacja w Trzebiatowie*, „KNOiB–Niedziela” 2006, nr 23, s. I i III.

„Niedziela” oraz „Miłujcie się!” i „Nasza służba”³⁵. Nadto parafia we własnym zakresie wydawała biuletyn pt. „GŁOS Młodych Trzebiatowa i nie tylko młodych”³⁶. Ukazywał się on w latach 2009–2011. W sumie ukazało się 15 numerów, a ostatni z datą 12 czerwca 2011 roku³⁷. Pretendował on do miana miesięcznika, jednakże nie zawsze ten termin był dotrzymany. Jego jednorazowy nakład wynosił 300 egzemplarzy, rozprowadzany w formie gratisowej. Pieniądze składane przy jego kolportażu przeznaczone były na działalność grupy młodzieżowej. Jego redaktorem był ks. Robert Wróbel, którego następnie zastąpił proboszcz ks. kan. Andrzej Dowal. W skład redakcji wchodziło: Aleksandra, Ola, Bartosz, Łukasz, Jakub, Magdalena, Agnieszka, Wojtek, Emilia i Asia. Korektą zajmowała się Agnieszka Rowska.

„GŁOS Młodych Trzebiatowa i nie tylko młodych” ukazywał się w formacie A5, w objętości 8 stron, w szacie czarno-białej. W swej treści zawierał różne rodzaje wypowiedzi dziennikarskich: informacje, szczególnie duszpasterskie, artykuły, felietony, a także przedruki z KAI. Składem i łamaniem zajmowała się młodzież stanowiąca skład redakcyjny. Gazetka korzystała ze strony parafialnej: www.trzebiatow.eparafia.pl, a kontakt z czytelnikami odbywał się poprzez adres e-mailowy: glosmlodychtrzebiatow@onet.pl.

Dekanat gryficki

W Gryficach są dwie parafie: pw. Wniebowzięcia NMP i Najświętszego Serca Pana Jezusa³⁸. Jednakże tylko w pierwszej z nich wydawana jest gazetka, chociaż obejmuje ona swym zasięgiem obie parafie i wykracza daleko poza ich obszar. Należy podkreślić, iż parafia ta została erygowana 10 sierpnia 1977 roku. W tych latach funkcję proboszcza pełniło i pełni trzech kapłanów. Obecnie parafia liczy 13.294 wiernych³⁹.

Najwspanialszym zabytkiem parafii jest kościół farny pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny, wybudowany w stylu gotyckim. Datę budowy kościoła należy wskazać na koniec XIII wieku⁴⁰. Obok kościoła parafialnego do parafii należą jeszcze dwa kościoły filialne w Łopianowie i Rybokartach i w sumie 22 miejscowości.

W pracy parafialnej kapłanów wspomagają siostry ze Zgromadzenia Sióstr Misjonarek św. Rodziny, które tuż po wojnie przybyły wraz z repatriantami ze Wschodu. Na terenie parafii znajduje się Dom Pomocy Społecznej, w którym jest blisko 50 pensjonariuszy. Wiele cennych inicjatyw w życie parafii wnosi działające Stowarzyszenie Katolickie „Civitas Christiana”, którego członkowie aktywnie wypełniają misję angażowania świeckich w nurt ewangelizacji.

³⁵ A. Supłat, *Parafia pw. Macierzyństwa Najświętszej Maryi Panny w Trzebiatowie*, „KNOiB–Niedziela” 2002, nr 42, s. III.

³⁶ APA, Wywiad z ks. kan. dr. Andrzejem Dowalem, Trzebiatów dn. 26 listopada 2012 r.

³⁷ „GŁOS Młodych Trzebiatowa i nie tylko młodych”, Biuletyn Parafii Macierzyństwa NMP 2011, nr 15, s. 1.

³⁸ Parafia pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Gryficach powstała 28 grudnia 1914 r., w formie kuracji, chociaż duszpasterstwo tutaj dla katolików prowadzono od 1912 r. Liczyła ona wówczas 300 katolików, na 20 tys. mieszkańców Gryfic. W jej skład wchodziło 159 miejscowości. Kościół został wybudowany w 1932 r. J. Feński, *Dzieje Kościoła katolickiego*, op. cit., s. 92–93; L. Bończa-Bystrzycki, *Kościół katolicki na Pomorzu Zachodnim*, op. cit., s. 66, 135.

³⁹ SASK, Szczecin 2007, s. 204.

⁴⁰ W dokumencie lokacyjnym Gryfic z 1262 r. książę Wacław III nadał cztery włoki ziemi dla kościoła parafialnego, a już w 1297 r. pojawiła się wzmianka źródłowa o proboszczu Ludenwinusie. Z przekazów wynika, że w tym okresie budowa kościoła była dość zaawansowana.

Chlubą parafii jest już ponad 50-letni Chór św. Cecylii. Innym ważnym aspektem duszpasterskim jest Katolickie Radio PLUS będące trzecią rozgłośnią w archidiecezji szczecińsko-kamieńskiej. Program radiowy docierający do mieszkańców całego regionu nadmorskiego (40 km wokół Gryfic) pragnie, bazując na wartościach chrześcijańskich, promować uniwersalne treści, którymi ma kierować się w życiu każdy człowiek niezależnie od swojego światopoglądu. Obok Radia PLUS ważną rolę odgrywa Radio Maryja, które od dwóch lat poprzez zainstalowany przekaźnik nadaje tak ważny program. Sporymi wydarzeniami były występy: Eleni, Orkiestry „Academia” ze Szczecina, licznych chórów, Orkiestry Wojskowej ze Stargardu Szczecińskiego czy majowy Festiwal Muzyki Gitarowej. Poza tym w miejscowym „Dwutygodniku Gryfickim” od 17 już lat ukazuje się strona poświęcona najważniejszym wydarzeniom z życia Kościoła na ziemi gryfickiej⁴¹. W parafii rozprowadzane są różne czasopisma: „Niedziela”, „L'Osservatore Romano”, „Miłujcie się!”, „Msza Święta”, „Rycerz Niepokalanej” i „Posłaniec Serca Jezusowego”.

Wielkie znaczenie zdobył sobie „Nasz Głos z... Wybrzeża”. Jest to bezpłatny dwutygodnik regionalny. Pomysłodawcą takiej formy gazety jest ks. Sylwester Marcula, dyrektor Radia PLUS Gryfice. Ukazuje się on od kwietnia 2011 roku. Kilkanaście pierwszych numerów wyszło jako tygodnik w nakładzie 1.500 egzemplarzy. Tygodnik ma swój ISSN. Redaktorem naczelnym jest ks. Sylwester Marcula, a w skład redakcji wchodzi: Patrycja Szapiel, Katarzyna Adamiak, Katarzyna Gran, Krzysztof Hendryk i Marcin Gręda. Wydawcą jest firma Makala, skład przygotowują ks. Marcula i Eryk Sitarczyk, a drukuje ją drukarnia prasowa wydawnictwa „Edytor”. Nakład wynosi 10 tys. egzemplarzy i rozchodzi się on w całym powiecie gryfickim, a także i trzebiatowskim oraz płotowskim. Redakcja dwutygodnika mieści się w siedzibie Radia PLUS Gryfice, ul. 3 Maja 17. Redakcja gazetki posiada swój e-mail: makala@makala.pl oraz stronę internetową: www.naszgloszwybrzeza.pl. Dwutygodnik porusza zagadnienia, społeczne, kulturalne, gospodarcze i religijne wspomnianego regionu. Gazeta wydawana jest w objętości 16 stron dość dużego formatu. Zdjęcia ubogacają treść różnych form pisarskich: artykułów, reportaży, wywiadów, ogłoszeń – są w kolorze. Gazeta utrzymuje się z reklam. Zdobyła sobie już miejscowy rynek⁴². Do tej pory wydano 34 numery – 15 numerów w 2011 roku.

Podsumowanie

We wszystkich wspomnianych 22 parafiach mieszka 97.466 osób. Niestety, w 6 parafiach były wydawane pisma parafialne, obecnie tylko w trzech z nich: bł. Michała Kozala i św. Stanisława i Bonifacego BM w Świnoujściu i Wniebowzięcia NMP w Gryficach. W sumie nakład ich w cyklu wydawniczym wynosi ok. 10.650 egzemplarzy; daje to dobry wskaźnik czytelnictwa, gdyż jeden egzemplarz przypada na ok. 10 osób. Oczywiście jest to zasługa dwutygodnika „Nasz Głos z... Wybrzeża”, który co prawda ma profil społeczny, niemniej w każdym numerze są wiadomości kościelne.

⁴¹ R. Gołębiowski, *Parafia Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Gryficach*, „KNOiB–Niedziela” 2000, nr 25, s. III.

⁴² I. Borkowska, *Jesteśmy radiem katolickim! Wywiad z ks. Sylwestrem Marculą*, „KNOiB–Niedziela” 2011, nr 38, s. VII. Ks. Sylwester Marcula pracuje w Radio Plus Gryfice na stanowisku dyrektora od 25 sierpnia 2010 r.

Obserwując jednak potężne oddziaływanie mediów elektronicznych, zachodzi obawa, czy nawet te tytuły utrzymają się na tym, małym co prawda, rynku parafialnym. Niemniej nie trzeba wątpić, że ten szczytny cel pism parafialnych: ewangelizacyjny, edukacyjny i integracyjny, w przyszłości nie zostanie zupełnie zaniechany.

Grzegorz Wejman

Prasa parafialna w parafiach nadbałtyckich. W granicach archidiecezji szczecińsko-kamieńskiej

W pasie nadmorskim leżą 4 dekanaty: świnoujski, woliński, kamieński i trzebiatowski. W ich obszarze znajduje się 17 parafii położonych bezpośrednio nad Morzem Bałtyckim. Jednakże w niniejszym opracowaniu pod uwagę wzięto także stolice dekanalne, czyli Wolin, Kamień Pomorski i Trzebiatów oraz dodatkowo Gryfice (dwie parafie NSPJ i Wniebowzięcia NMP), gdzie wydawana jest gazetka regionalna, która swym zasięgiem obejmuje cały powiat trzebiatowski. W wyniku przeprowadzonej kwerendy w 22 parafiach stwierdzono, iż tylko w pewnym okresie wydawano gazetkę w sześciu z nich, obecnie tylko w trzech: bł. Michała Kozala i św. Stanisława i Bonifacego BM w Świnoujściu oraz Wniebowzięcia NMP w Gryficach. Niemniej na ogólną liczbę 97.466 wiernych tu mieszkających i przy nakładzie 10.650 egzemplarzy jednego cyklu wydawniczego, wskaźnik czytelnictwa jest zadowalający i wynosi 1 egzemplarz na ok. 10 osób. Oczywiście, jest to zasługa dwutygodnika „Nasz Głos z... Wybrzeża”, który co prawda ma profil społeczny, niemniej w każdym numerze są wiadomości kościelne. Obserwując jednak potężne oddziaływanie mediów elektronicznych, zachodzi obawa, czy nawet te tytuły utrzymają się na tym, małym co prawda, rynku parafialnym. Niemniej nie trzeba wątpić, że ten szczytny cel pism parafialnych: ewangelizacyjny, edukacyjny i integracyjny, w przyszłości nie zostanie zupełnie zaniechany.

Press the parish in the parishes of the Baltic within the Archdiocese of Szczecin – Kamień

In the coastal zone are four decanates: Świnoujście, Wolin, Kamień and Trzebiatów. In the area there are 17 parishes located directly on the Baltic Sea. However, in this study were taken into account also the capital of decanates, Wolin, Kamień Pomorski, Trzebiatów and Gryfice (two parishes of Sacred Heart of Jesus and the Blessed Virgin Mary), where a regional newspaper covers the entire Trzebiatów district. As a result of the query in 22 parishes, it was found that only one time a newspaper issued in six of them, now only in three: Bl. M. Kozal and St. Boniface and Stanislaus in Świnoujście and the Blessed Virgin Mary in Gryfice. However, the total number of 97.466 of believers who live here and in the circulation of 10.650 copies of one release cycle, the rate of literacy is satisfactory and is 1 copy for about 10 people. Of course, this is due to the biweekly 'Nasz Głos z... Wybrzeża', which admittedly has a public profile, but in each issue are religious messages. However, observing the powerful impact of electronic media, it is feared, or even the titles remain on the admittedly small, parochial market. However, you do not need to doubt that this noble goal parish magazines: evangelization, education and integration in the future has been completely abandoned.

Translated by Grzegorz Wejman